

Metodologické poznámky: tematické tabulky

Měření současné situace zemí a tempa změny

Situace, v níž se nachází určitá země podle jednotlivých ukazatelů, je dána nejnovější dostupnou hodnotou pro daný ukazatel.

Každé zemi je přiřazena hodnota 1 až 4 (1 znamená nejhorší situaci, 4 nejlepší) podle distribuce hodnot jednotlivých ukazatelů¹ a pak je uveden průměr těchto hodnot pro všechny ukazatele dané oblasti. Tímto způsobem získáváme autonomní klasifikaci nezávislou na vzdálenosti od cílů nebo na specifických pojmově definovaných měřítkách.

Tato klasifikace byla uplatněna pouze u zemí, které měly k dispozici informace alespoň pro polovinu ukazatelů tvořících příslušnou tematickou oblast.

Aby nebyl vyvolán nesprávný dojem, že údaje představují přesné hodnoty, z průměrných hodnot byla odvozena další klasifikace² zemí podle čtyř kategorií:

Země v lepší situaci	
Země nad průměrem	
Země pod průměrem	
Země v horší situaci	

Země, které nebyly klasifikovány pro nedostatek informací, jsou uvedeny s poznámkou Země s nedostatečnými údaji pro sumarizaci oblastí.

Nejnovější vývoj

Pro každou zemi se hodnotí vývoj každého ukazatele od roku 1990 (nebo nejbližšího roku, pro který jsou k dispozici údaje) do posledního roku, pro který jsou k dispozici údaje.

Při hodnocení vývoje každého ukazatele byly vzaty v úvahu dva aspekty: počáteční a konečná úroveň a rychlost změny, buď pokroku nebo regrese.

Rychlost změny u dané země se stanoví podle změn hodnoty ukazatele za období, v němž byla prováděna měření. Je dána podílem změny ukazatele a délky časového období.

V případě souhrnných údajů za určité období (např. 1990-1994) se pro výpočet rychlosti změny použily údaje odpovídající středu intervalu (např. 1992).

Na základě těchto hodnot rychlosti změny byla vytvořena nová pětistupňová klasifikace (používající hodnoty 1 – 5), která je v tabulkách uvedena ve sloupci napravo od současné hodnoty ukazatele. Pro větší názornost byly jednotlivé skupiny označeny symboly (číselné údaje se nepoužívají, aby nebyl vyvolán nesprávný dojem, že jde o přesné hodnoty).

Tato klasifikace má pět kategorií:

	Významný pokrok
	Mírný pokrok
	Stagnace
	Mírná regrese
	Významná regrese

Významný pokrok znamená, že země postupuje vpřed rychlostí, která je vyšší, než je průměr rychlostí všech zemí postupujících vpřed.

Mírný pokrok znamená, že země postupuje vpřed rychlostí, která je nižší než průměr rychlostí všech zemí postupujících vpřed.

Stagnace platí pro ty země, v nichž nebyly v příslušném období zaznamenány žádné změny (nebo došlo jen ke kvantitativně nevýznamným změnám).

Mírná regrese znamená, že se země vrací zpět rychlostí, která je nižší než průměr rychlostí všech zemí vracejících se zpět (tj. vrací se zpět pomaleji).

Významná regrese znamená, že se země vrací zpět rychlostí, která je vyšší než průměr rychlostí všech zemí vracejících se zpět (tj. vrací se zpět rychleji).

Kromě toho je stanovena také průměrná hodnota pokroku nebo regrese ukazatele pro všechny dimenze, u nichž jsou k dispozici údaje o nejnovějším vývoji. Tato průměrná hodnota je uvedena ve sloupci „Nejnovější vývoj“ tabulky pro danou oblast, přičemž byla opět na základě vypočtených hodnot vytvořena nová klasifikace do pěti výše uvedených kategorií.³ ■

1 Proměnné byly za tímto účelem normalizovány (odečtením střední hodnoty a dělením standardní odchylkou) a pak byly vypočítány střední kladné hodnoty a střední záporné hodnoty pro každý normalizovaný ukazatel. Čtyři uvedené kategorie byly definovány jako hodnoty nad a pod střední kladnou hodnotou normalizovaného ukazatele a hodnoty nad a pod střední zápornou hodnotou normalizovaného ukazatele.

2 Možný rozsah, v němž se pohybuje průměr oblastí, byl rozdělen do čtyř skupin následujícím způsobem: skupina 1 (od 4 do 3,26), skupina 2 (od 3,25 do 2,6), skupina 3 (od 2,59 do 1,76), skupina 4 (od 1,75 do 1).

3 Rozdělení do skupin je následující: významná regrese (1 až 1,8), mírná regrese (1,81 až 2,59), stagnace (2,6 až 3,39), mírný pokrok (3,4 až 4,19), významný pokrok (4,2 až 5).